

Parochiespiritualiteit

Jaargang 20 | nummer 1 | februari 2024

Centrum voor Parochiespiritualiteit

Heyendaalseweg 300

6525 SM Nijmegen

Tel: 024 - 35 58 029

E-mail: cps.nijmegen@kloosterbrakkenstein.nl

Website: www.parochiespiritualiteit.org

Verschijnt tweemaal per jaar

Samenstelling: Jim Schilder, Tim Schilling,

Mirjam Spruit (stafmedewerkers CPS)

Volg ons

op Facebook

en op X
(Twitter)

IN DIT NUMMER

Webinar	2
Webinar	2
Bezinning	2
Recensies	3
Lezing	4
Synodale proces	4
Missionaire parochie	4

Heil en redding in onze tijd

Hebben mensen in deze tijd, waarin zoveel nadruk wordt gelegd op zelfredzaamheid, nog behoefte aan een redder? Het klinkt als een zwakgebod, iemand aanroepen om je te verlossen uit ellende. Dat moeten we zelf voor elkaar krijgen, toch?

Beeld: Gábor Bejő van Pixabay

De ellende is er wel degelijk. Laatst vertelde een vriendin dat ze niet verder leest dan de koppen in de krant. Ze vindt het te pijnlijk om geconfronteerd te worden met al het lijden in de wereld. Priester Richard Rohr zei ook zoiets in zijn boek *The Universal Christ*. Hij durft de televisie bijna niet meer aan te zetten omdat het nieuws zo deprimerend is. De uitdagingen van tegenwoordig lijken onze krachten te boven te gaan.

Als je krant wel leest, dan zie je dat we voor oplossingen voor de grotere (gemeenschappelijke) problemen vooral naar de overheid kijken. Velen vandaag zijn boos omdat, tegen hun verwachtingen in, politici de problemen niet doen verdwijnen. Maar is dat niet te gemakkelijk? Waar ligt onze eigen verantwoordelijkheid? Is de overheid de enige instantie die ons uit de brand kan helpen?

Omdat mensen bang zijn, zwelt nu in menig land de roep aan om een sterke leider – een ‘redder’ die helderheid zal verschaffen en bescherming zal bieden tegen alle gevaren. Vroeger in het Westen hadden we al een redder in beeld, de redder bij uitstek: Jezus. Geloven christenen nog steeds in Hem als diegene die ons uit het dal kan leiden? Zou de wereld er ook (weer) in kunnen geloven? Hoe ziet zijn redding eruit, en hoe kunnen we daaraan meewerken?

Het zijn belangrijke vragen voor de Kerk. Voor een interessante beschouwing over ‘heil en redding in deze tijd’ zie het nieuwste boek van Stefan Paas: *Vrede op aarde* (2023). Paas onderstreept hoe belangrijk het is dat onze verkondiging en dienstbaarheid antwoord geven op en aansluiten bij de reële angsten en behoeftes die mensen ervaren. Heil, zegt hij terecht, kan op veel manieren gestalte krijgen: niet alleen door het opgenomen worden in de hemel na dit leven, maar allereerst in de vorm van hulp, hoop, gemeenschap, troost, gerechtigheid, vreugde en vrede gerealiseerd in het hier en nu. En wij worden opgeroepen om vanuit onze verbondenheid met God hieraan mee te werken.

Mogen onze geloofsgemeenschappen plekken zijn waar deze redding te vinden is! (TS)

Webinar

Hoe ontdek je Gods leiding binnen jouw (geloofs)gemeenschap?

Woensdag 13 maart 2024
van 14 tot 15.30 uur

In dit webinar gaat het om een kennisgeving met manieren om als (parochie) gemeenschap de werking van de heilige Geest op het spoor te komen. En je erdoor te laten leiden in beslissingen. Onderscheiding in een groep of gemeenschappelijke onderscheiding vertrekt vanuit de visie en vooral het vertrouwen dat de Geest niet enkel individuele personen leidt maar ook groepen.

Het geestelijk gesprek is – naast stilte en gebed – een van de belangrijke bouwstenen van gemeenschappelijke onderscheiding. Je maakt hiermee kennis en ontdekt hoe je dit op verschillende manieren kan toepassen in jouw (geloofs) gemeenschap, (vrijwilligers)team... Aandachtig luisteren, respectvol uitwisselen, zorgvuldig waarnemen wat er in een groep beweegt en onderscheiden waarin de Geest werkzaam is, dragen bij aan het vinden van wat goed is voor een gezamenlijke toekomst.

Na de inleiding is er gelegenheid tot het stellen van vragen en gedachtewisseling.

In gesprek bij de St. Bonifatius parochie te Almere

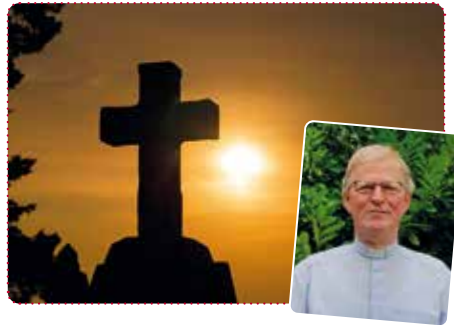
Inleider is **Hilde Van Linden** van het *Platform voor ignatiaanse spiritualiteit*. Van Linden was meer dan twintig jaar actief als vrijwilliger bij studenten- en jongerenpastoraal in Vlaanderen, en werkte vijf jaar als vormingscoördinator voor bisdom Antwerpen. Na eerst als vrijwilliger te hebben begeleid bij de jezuïeten werkt zij sinds 2017 voor het *Platform voor ignatiaanse spiritualiteit*.

Aanmelding graag via de website van het CPS of via
cps.nijmegen@kloosterbrakkenstein.nl

Webinar

“Spreken over én met God”

Donderdag 8 februari 2024
van 15 tot 16.15 uur

Op donderdag 8 februari 2024 organiseert het CPS een webinar met **dr. Kees van Vliet**, priester van het bisdom Rotterdam en docent aan diverse theologische opleidingen. Tot de *corebusiness* van priesters, diakens, pastoraal werkers (m/v), dominees, geestelijk verzorgers, catecheten en anderen behoort het spreken over God. Maar hoe doe je dat in deze tijd? Hoe kunnen wij in ons ambtelijke en persoonlijke spreken recht doen aan de Drie-ene God en eveneens aan de mensen met wie je in gesprek bent?

Natuurlijk is het allereerst van belang dat je zelf ook spreekt met God, dus dat je een persoonlijk gebedsleven hebt. Bovendien is het belangrijk dat je je inleest in je gesprekspartner en dus aansluit bij zijn of haar belevingswereld. Maar dat is niet voldoende. Immers: hoe ziet de joods-christelijke openbaringstraditie, die haar weerslag heeft gekregen in het Oude en het Nieuwe Testament, God? Welke inzichten over God als de Drie-ene zijn er in de kerkelijke en de theologische tradities gewonnen? De openbaring in en ervaringen van Abraham, Mozes met hun hoogtepunt in Jezus Christus zijn fundamenteel. De betreffende Bijbelverhalen zijn verfrissend. De dogma-historische ontwikkeling in de eerste eeuwen (vgl. de vroege concilies) zijn verhelderend en normerend, de huidige theologische inzichten (vgl. mystagogisch spreken, negatieve theologie, metaforen e.d.) zijn behulpzaam. Na een inleiding van circa 45 minuten willen we met elkaar in gesprek gaan. Vragen kunnen vooraf per mail worden aangereikt of tijdens het webinar worden gesteld.

Aanmelding graag via de website van het CPS of via
cps.nijmegen@kloosterbrakkenstein.nl

Bezinning

Bezinningsdagen ‘Verbindende communicatie’

3 t/m 6 november 2024 te Helvoirt

Deze dagen staan in het teken van **luisteren naar jezelf, de ander en God**. Ze zijn bedoeld voor priesters, diakens en pastoraal werkers/-sters. Overige mensen die in parochies werkzaam zijn, bijvoorbeeld leden van leiderschapsteams, kunnen deelnemen op aanbeveling van hun pastoor.

Het doel is om zicht te krijgen op één of meerdere thema's die je belemmeren om goed te communiceren met anderen. We nemen communicatieve processen onder de loep, proberen reacties bij onszelf te herleiden en obstakels bij onszelf te (h)erkennen. We kijken daarbij wat God ons aanreikt aan praktische middelen om in het dagelijks leven meer ruimte te scheppen om de ander en onszelf beter te leren kennen en begrijpen en daardoor God meer te laten handelen door ons heen.

De dagen zullen niet in stilte zijn, maar we willen de dagen wel in een sfeer van gebed en stilte laten plaatsvinden. Er zullen diverse inleidingen worden aangeboden met praktische oefeningen en verwerkingsopdrachten.

De meeste inleidingen zullen gegeven worden door **Gabriella Buirma-Rieu**. Zij is coach in *Verbindende Communicatie en Bemiddeling*. Dit is een vorm van communiceren, waarbij je je eigen reacties beter leert begrijpen, daardoor ook de ander beter kunt begrijpen en dus meer in verbinding kunt blijven.

Geef je snel op!

Er is plaats voor max. 10 personen. Het programma duurt van zondagavond 3 november 19 uur tot en met woensdagmiddag 6 november 2024 13.30 uur (afsluiting met de lunch). Locatie is het Bezinningscentrum Emmaus te Helvoirt.

Meer informatie via de website van het CPS. Aanmelden kan bij Mirjam Spruit via
mirjamspruit.cps@kloosterbrakkenstein.nl

Recensie

Democratie vraagt om religie

Hartmut Rosa

Voor velen zijn religie en kerk irrelevant in een moderne samenleving, maar de Duitse socioloog Hartmut Rosa denkt daar anders over. In Nederland werd hij bekend met zijn boek *Leven in tijden van versnelling* (2016), en zijn essay *Democratie vraagt om religie* borduurt daar op voort.

Pre-moderne samenlevingen, schrijft Rosa, hadden “een heel precies gevoel voor wat er nodig was om te overleven”. Nu is de samenleving “systematisch en structureel afhankelijk van permanente groei om zichzelf (-) te handhaven”. We “moeten versnellen, we moeten innoveren”. Dat vereist steeds meer energie – industriële, maar ook menselijke. Een van de gevolgen is “een agressieve houding tegenover de wereld” en tegenover elkaar. De (politiek) andersdenkende “wordt niet langer gezien als een gesprekspartner met wie men in discussie gaat, maar als een vijand”. Terwijl een democratie juist een “luisterend hart” nodig heeft. Daarbij hoort ‘resonantie’: het vermogen aangesproken te worden en daarop te reageren; zo kan verbondenheid ontstaan, aldus Rosa, en die kan leiden tot transformatie.

Een plaats waar je de ‘agressie-modus’ achter je kunt laten is de kerk. Daar hoeft je niets te kopen of te presteren; er is geen innovatie, geen streven naar winstmaximalisatie. Het gaat om aanwezig zijn, om luisteren en antwoorden, in contact komen met iets buiten jezelf. “Ik heb je bij je naam geroepen, je bent van mij!” Dat is een “oproep tot resonantie”, meent Rosa; de biddende persoon staat in een relatie tot de omvattende Ander. In het avondmaal “wordt *communio* gecreëerd, een relatie tussen mensen en tot het allesomvattende Geheel”. Aanbevolen. (JS)

Recensie

Wie zeggen de mensen dat ik ben

Willem Jan Otten met beeld van Paul van Dongen

Iedereen weet wie Jezus is, toch? Want Hij is zonder meer de bekendste en meest invloedrijke mens ooit. Maar het blijft de vraag, ook voor christengelovigen, in hoeverre we echt doorhebben wie Hij was en wat zijn leven voor ons betekent.

In zijn laatste boek staat Willem Jan Otten drieëndertig keer stil bij deze vraag, zonder daar definitief antwoord op te geven. In plaats daarvan geeft hij steeds weer een voorbeeld van hoe Jezus voor hem zichtbaar is geworden – in gedichten, schilderijen, films en muziekwerken. Hij verwijst naar werken van onder meer Les Murray, Gerrit Achterberg, Robert Bresson, C.S. Lewis, J.K. Rowling, Willem Barnard en Olivier Messiaen. Stuk voor stuk zijn dat voorstellingen uit de moderniteit, het ‘tijdperk van het wantrouwen’. Otten wil hierdoor ons besef van Jezus verrijken.

Naast de teksten van Otten staan mooie, suggestieve beelden van Paul van Dongen. Dit zijn geen illustraties, schrijft Otten, maar pogingen om dezelfde vraag te beantwoorden op een andere (beelden-) manier. Het boek is uiteindelijk een christologie, een geloofsbelijdenis, en een essay over hoe Christus ‘werkt’ tegelijk. Voor de gelovige leiden de verhalen en beelden terug naar de Bijbel, en werpen ze nieuw licht op wat daarin over Jezus gemeld wordt.

Wie zeggen de mensen dat ik ben draagt bij aan de eigen reflectie en is ook geschikt voor gespreksgroepen in parochies. Wij bevelen het graag aan. (TS)

Recensie

Katholiek denken doen Het katholiek sociaal denken in theorie en praktijk

Thijs Caspers

Een mooi vormgegeven boek over het ‘katholiek sociaal denken’ viel onlangs op mijn deurmat. Het boek maakt de lezer vertrouwd met de belangrijkste kernbegrippen van het katholiek sociaal denken. Het geeft in vogelvlucht een overzicht van de sociale leer van de Kerk vanaf *Rerum novarum* (1891) tot en met de encyclieken van paus Franciscus, waaronder die over het milieu. Daarnaast zijn er diverse praktijkvoorbeelden opgenomen. De vraag is telkens: hoe kunnen we in onze tijd goed samenleven en welke inspiratie biedt de katholieke Traditie hiervoor?

Mooi vond ik het citaat van de auteur op de website van het Verband van Katholieke Maatschappelijke Organisaties (VKMO) op 19 december jl. over zijn bedoeling met het boek: “In de katholieke wereld is veel behoefte aan aantrekkelijke perspectieven. In dit boek laten we zien hoe we positief antwoord kunnen geven op de vragen van onze tijd. We proberen mensen in beweging te zetten. Zelf word ik geraakt door paus Franciscus, bijvoorbeeld door wat hij schrijft in *Evangelii Gaudium*. Daarin zegt hij dat als wij verkondigers zijn met een gezicht alsof we van een begrafenis afkomen het nooit wat wordt. De blijde boodschap is een blijde boodschap. Het gaat erom dat je mensen meeneemt in een verhaal waar zij graag onderdeel van willen zijn. Een goede samenleving vertrekt vanuit enthousiasme en betrokkenheid. Dit boek kan daar naar mijn idee een waardevolle bijdrage aan leveren.” En daar sluit ik me bij aan. (MS)

Het boek maakt onderdeel uit van het VKMO-project ‘Katholiek Doen’. Zie www.katholiekdenkendoen.nl voor verdiepend en verwerkingsmateriaal.

Lezing

Het vuur van de eucharistie Over Pierre-Julian Eymard

“De maatschappij heeft haar centrum van waarheid en naastenliefde verloren. Iedereen is geïsoleerd en in zichzelf gekeerd, iedereen wil zelfvoorzienend zijn.” Het zou een verzuchting over onze tijd kunnen zijn, maar het citaat dateert uit de 19e eeuw en betreft de Franse samenleving. Priester Pierre-Julien Eymard (1811-1868) bezag de religieuze en morele ontredning na de Revolutie. Miljoenen mensen waren vervreemd geraakt van de Kerk en van het centrum van het rooms-katholicisme: de eucharistie.

Eymard had reeds als kind een sterke band met Jezus en de Eucharistie. Ondanks veel problemen lukte het hem om priester te worden. Dankzij een bijzondere mystieke ervaring ontdekte hij de liefde van Christus, en hoe die tot uitdrukking komt in de Eucharistie. In 1856 stichtte hij in een Parijse sloppenbuurt de Congregatie van het Heilig Sacrament om de eucharistische liefde van Christus te verkondigen. In die God-loze wereld wist hij velen tot het geloof te brengen. Bij zijn heiligverklaring in 1962 noemde paus Johannes XXII hem de ‘apostel van de eucharistie’.

In 2022 publiceerde Betsaida de Nederlandse vertaling van de biografie *Morgen zal het te laat zijn* over pater Eymard, en onlangs verscheen de 2e druk is. Pater sacramentijn en CPS-stafmedewerker Jim Schilder is beschikbaar voor een bezinnende lezing over leven en werk van Eymard, en zijn relevantie voor onze tijd. Het boek is te bestellen bij het CPS en kost € 15,50.

Voor meer informatie:
pater Jim Schilder sss, via
jimschilder.cps@kloosterbrakkenstein.nl

Synodale proces

Webinar over geestelijke onderscheiding Herbekijk dit webinar!

Het betreft een webinar over geestelijke onderscheiding volgens de spiritualiteit van Ignatius van Loyola. **Rob Polet**, werkzaam bij het Platform voor Ignatiaanse spiritualiteit, gaf op 22 november jl. een boeiende introductie op het thema: *hoe weten we wat God van ons wil?* Dit webinar is vooral gericht op het individu. Het webinar genoemd op pagina 2 richt zich vooral op de gemeenschap: *hoe kunnen we samen onderscheiden wat God van ons wil?*

Beide thema's zijn erg actueel in het kader van het synodale proces in de katholieke Kerk en de ontwikkelingen rondom de missionaire parochie. Zoals paus Franciscus zo treffend aangeeft is het hele synodale proces erop gericht dat we als Kerk beter onze missie kunnen uitoefenen: “Synodality has its origin and ultimate purpose in mission: it is born of mission and directed to mission” (pau Franciscus, 18 februari 2023).

Het webinar is hier te bekijken via het YouTube kanaal van het CPS.

Tevens willen we in dit verband noemen **de catecheses van paus Franciscus** over ‘geestelijke onderscheiding’. Van 31 augustus 2022 tot en met 4 januari 2023 sprak de paus op woensdagochtenden (tijdens de algemene audiëntie) over dit thema. Van harte aanbevolen om te lezen, te bestuderen en in praktijk te brengen. Of om bijvoorbeeld in **kleine groepen** in de parochie met elkaar te lezen en te bespreken.

De catecheses over ‘geestelijke onderscheiding’ van paus Franciscus zijn te vinden via www.rkdocumenten.nl

Centrum
voor parochiespiritualiteit
Voor vitale, missionaire parochies

Missionaire parochie

Conferentie Missionaire Parochie 6 april 2024 van 9 tot 17 uur te Veenendaal

Voor de derde keer wordt er een conferentie over de ‘Missionaire Parochie’ georganiseerd. Dit jaar is het een 1-daagse conferentie op de zaterdag na Pasen. Het thema van de dag is: ‘Volg Mij!’

Op **vrijdagavond 5 april 2024** is er om 20 uur **een avond van voorbede** met daarna de gelegenheid om elkaar op informele wijze te ontmoeten. Tevens staat er deze avond **ontmoeting voor jongeren** op het programma. Er is overnachting mogelijk in gastgezinnen van de parochie.

Op **zaterdag 6 april 2024** begint de dag met een **eucharistieviering**. Daarna volgt een verdiepend programma met interessante sprekers met ruimte om elkaar te ontmoeten. Net als vorig jaar is de dag het meest waardevol als u/je met enkele anderen uit uw/je parochie komt komen!

Meer informatie over het programma en aanmelding via www.missionaireparochie.nl

Meetinstrument voor parochies

Veel parochies zijn begonnen met processen van vernieuwing, maar hoe weet je of je daar vorderingen in maakt? Hoe weet je of je werkelijk meer ‘missionair’ bent geworden? Op de conferentie op 6 april a.s. wordt er een nieuw **meetinstrument** voorgesteld dat parochies hierbij kan helpen.

Dit instrument, ontwikkeld door *Divine Renovation* in samenwerking met het ecosysteem ‘Missionaire Parochie’, wil parochies helpen om zicht te krijgen op de eigen missionaire gesteldheid. Wij verwachten dat dit instrument erg behulpzaam zal zijn voor de reflectie op de eigen sterkten en groeithema's. Het kan ook laten zien op welke thema's parochianen en verantwoordelijken in de parochie op dezelfde golf-lengte zitten en op welke thema's nog niet.